

ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

Κείμενα Παιδευτικού Προβληματισμού

ΙΔΡΥΤΗΣ: Κ.Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Δύσκολον θρέμμα άνθρωπος

ΠΛΑΤΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Οι απόψεις των καθηγητών και των μαθητών για το μάθημα των αρχαίων:
Η έρευνα και οι αιτίες του τορπιλισμού της
από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Η διδασκαλία της *Αντιγόνης* με τη χρήση φιλμ: Προοπτικές και προκλήσεις
Αντιγόνη σε κόμικς: κινηματογραφικότητα και επανασημασιοδότηση

**ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΠΙΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣΗΣ
ΕΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ**

**ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

Γράφουν:

ΑΝΝΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ • ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΛΛΙΛΑ • ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΕΛΠΑΝΙΔΗΣ • ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ
• ΛΙΤΣΑ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΕΛΗ • ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΟΥΛΑ • ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΛΚΑΣ • ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΕΡΑΝΗΣ
• ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑ-ΜΑΥΡΗ

Σχολιάζουν την εκπαιδευτική επικαιρότητα:

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ • ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΤΕΦΟΣ • ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΛΗΣ
• ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ • ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΑΦΟΣ • ΚΩΣΤΑΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ • ΑΘΗΝΑ • 2009

ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

Κωδικός 1466

Τρίμηνη έκδοση παιδευτικού προβληματισμού
της Επιστημονικής Ένωσης «Νέα Παιδεία»

ΙΔΡΥΤΗΣ : Κ. Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΚΩΣΤΑΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ : ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ

NEA PAIDEIA Quarterly review on educational research

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Σόλωνος 77, Αθήνα 106 72, τηλ. 210.3636007,
email: neapaideia@yahoo.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ – Πρόεδρος: Κώστας Αγγελάκος,

Βιζυηνού 26, 111 41, Αθήνα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού :	€ 20	Αμερικής :	€ 28
Κύπρου :	€ 25	Τραπεζών-Οργανισμών :	€ 28
Ευρώπης :	€ 25	Φοιτητών-Σπουδαστών :	€ 14

Η επιλογή της ύλης γίνεται από Επιτροπή. Κάθε επιστημονικό άρθρο αξιολογείται από δύο κριτές, ειδικούς του γνωστικού αντικείμενου. Τα κείμενα που έχουν υπογραφή εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση των κειμένων ύστερα από έγγραφη άδεια της «Νέας Παιδείας». Η «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ» (ως Επιστημονική Ένωση και ως περιοδικό) δεν είναι κερδοσκοπική.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ «ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ»

Κώστας Αγγελάκος, πρόεδρος

Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου, αντιπρόεδρος

Βασίλης Τσάφος, γ. γραμματέας

Χριστίνα Δελή, ταμίας

Κώστας Μπαλάσκας, σύμβουλος

Εκδόσεις Πατάκη – Περιοδικά

Νέα Παιδεία, τεύχος 131 (Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2009)

Σελιδοποίηση Παναγιώτης Καπένης – Μοντάζ Μαρία Ποινοπούλου-Ρένεση

Copyright © Επιστημονική Ένωση «Νέα Παιδεία» & Σ. Πατάκης ΑΒΕΕΔΕ 2006, 2008

ISSN 1105-4255

Κ.Ε.Τ. 6852 Κ.Ε.Π. 1005/09

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665. ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 122, 563 34 ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ. ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ	Σελ.	5
Σχολιογραφία	»	7
<hr/>		
ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ		
<i>Γιώργος Κόκκινος, «Δεν είναι απολογία. Είναι ανασκευή»</i>	»	15
<hr/>		
ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ		
<i>Μιχάλης Κελπανίδης, Οι απόψεις των καθηγητών και των μαθητών για το μάθημα των αρχαίων: Η έρευνα στους καθηγητές, που έγινε, η έρευνα στους μαθητές, που δεν έγινε, και οι αιτίες του τορπιλισμού της από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο</i>	»	21
<i>Λάμπρος Πόλλας, Οπτικά σήματα στα ομηρικά έπη</i>	»	71
<i>Παναγιώτης Σεράνης, Η διδασκαλία της Αντιγόνης με τη χρήση φιλμ: Προοπτικές και προκλήσεις</i>	»	85
<i>Ευαγγελία Μουλά, Αντιγόνη σε κόμικς: κινηματογραφικότητα και επανασηματοδότηση</i>	»	100
<i>Αιμιλία Καλλίλα, Α. Κουτρομπέλη, Η διερεύνηση της σχέσης δικαιοσύνης και παιδείας με αφορμή δύο μύθους της Πλατωνικής Πολιτείας</i>	»	113
<hr/>		
ΕΝΘΕΤΟ		
Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ		
<i>Ειρήνη Χατζηλουκά-Μαυρή, Άννα Ιορδανίδου, Ζητήματα διδασκαλίας του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο</i>	»	122
<hr/>		
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΕΣ		
<i>Γιάννης Μπασιλής, Εισαγωγή στη Διδασκαλία της Γλώσσας, μια σύγχρονη ολιστική και επικοινωνιακή προσέγγιση (Γράφει η Χριστίνα Αργυροπούλου)</i>	»	148
<i>Ν. Σιδέρης, Τα παιδιά δεν θέλουν ψυχολόγο. Γονείς θέλουν! (Γράφει η Ευρυδίκη Παπάζογλου)</i>	»	151

γνωρίζουν ότι τα παιδιά τους δεν έχουν καμιά πιθανότητα να πετύχουν στις εξετάσεις. Φαίνεται να πιστεύουν πως δε χρειάζεται η γνώση, αλλά μόνον «το χαρτί» που βεβαιώνει τη γνώση. Και βέβαια, εφόσον υπάρχουν τόσοι πρόθυμοι αγοραστής, εμφανίζονται και πρόθυμοι πωλητές.

Το σκάνδαλο της αγοραπωλησίας θεμάτων του IB, που οδηγούν στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, δείχνει τι θα μπορούσε να συμβεί σε περίπτωση που γίνει δεκτό το χρόνιο αίτημα των πανεπιστημιακών μας δασκάλων, το οποίο εκφράστηκε επίσημα από τον πρόεδρο του ΣΠΔΕ κ. Μπαμπινιώτη, να αναλάβουν δηλ. οι πανεπιστημιακές σχολές την ευθύνη της εισαγωγής των φοιτητών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Ο πειρασμός του χρηματισμού ορισμένων πανεπιστημιακών δασκάλων, που δε θα έχουν το αναγκαίο ηθικό έργο, προκειμένου να δεχτούν στη σχολή τους κάποιους «κουμπούρες», θα είναι μεγάλος. Κάποιοι ίσως δε θα μπορέσουν ν' αντισταθούν. Το σύστημα εισαγωγής των φοιτητών στις πανεπιστημιακές σχολές θα γινόταν έτσι διαβλητό και αναξιόπιστο, κάτι που η ελληνική κοινωνία στο σύνολό της δε θα ήθελε να συμβεί.

Θέλω να πιστεύω ότι όποια κυβέρνηση κι αν έχουμε μετά τις 4 Οκτωβρίου θα έχει το κουράγιο να μην υιοθετήσει τέτοιες προτάσεις, που οδηγούν αναπόφευκτα στην κατάπτωση ανθρώπων και θεσμών. Ας μείνει και κάτι όρθιο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΛΗΣ

Το «Messon» και ο διεθνής διασυρμός μας

Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει» έγραψε ο Σεφέρης και να μια «Ακόμη απόδειξη που επιβεβαιώνει την κλασική αυτή ρήση.

Σε πτήση από τη Γαλλία προς την Ελλάδα, ξεφυλλίζοντας ένα γαλλικό περιοδικό (*Voyage et Business*, τχ. 6, Μάρτιος-Απρίλιος 2009) που διατίθεται στους ταξιδιώτες, εντοπίζουμε ένα άρθρο (σ. 70-71) με τίτλο «Ζωηρή Αθήνα». Στο άρθρο αυτό ο συγγραφέας Marc La Vaissière επιχειρεί να ενημερώσει τους επαγγελματίες που θα επισκεφθούν την Αθήνα για την πολύπλευρη φυσιογνωμία της πρωτεύουσας. Ανάμεσα σε άλλες πληροφορίες που παρατίθενται, διαβάζουμε και την εξής:

«Εδώ, τα διπλώματα και η εμπειρία μετρούν λιγότερο από το μέσον, μια λέξη ελληνική που το περιεχόμενό της αναφέρεται συγχρόνως στις σχέσεις, τις πολιτικές φιλίες, την οικογενειακή καταγωγή ... Πρέπει να ενημερωθείτε πάνω σε αυτό το ζήτημα, πριν φύγετε για το μέτωπο».

Να γνώριζε άραγε ο αρθρογράφος και τα πρόσφατα τεκταινόμενα στον εκπαιδευτικό μας χώρο; Τις περιβόητες συνεντεύξεις στα Συμβούλια κρίσης επιλογής στελεχών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τις παράνομες συνθέσεις κάποιων Συμβουλίων, τις αποφάσεις των δικαστηρίων που ακυρώ-

νον πίνακες των Συμβουλίων κρίσης, τη σωρεία των ενστάσεων και προσφυγών συναδέλφων στα δικαστήρια, τα γεγονότα στο 132ο Δημοτικό σχολείο και την περίπτωση της εκπαιδευτικού κας Στ. Πρωτονοταρίου ...

«Όπου και να ταξιδέψω η Ελλάδα με πληγώνει». Άραγε για πόσο ακόμα θα παραμένει κλασική η ρήση του ποιητή;

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΚΟΥΜΠΑΡΟΥ-ΧΑΝΙΩΤΗ

Περί ακαδημαϊκής ελευθερίας ο Λόγος

Το άρθρο 16 του Συντάγματος, στην πρώτη του παράγραφο, ορίζει ρητά ότι «η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες». Φαίνεται όμως ότι προκύπτει συνεχώς η ανάγκη να το υπενθυμίζουμε. Γιατί πράγματι δεν είναι λίγες οι φορές που τα τελευταία χρόνια επιχειρείται έλεγχος ερευνητών, επιστημόνων και πανεπιστημιακών δασκάλων για τις απόψεις που διατυπώνουν ή ακόμη και για τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα ή το αντικείμενο διδασκαλίας τους. Και το έργο αυτό αναλαμβάνουν κυρίως οι αυτόκλητοι πατριώτες, οι υπερασπιστές του πολιτικά ή του εθνικά ορθού και εκείνοι που δεν ανέχονται –και γι' αυτό καταγγέλλουν – όσους δεν ευθυγραμμίζονται με την δική τους ορθότητα. Έτσι δεν είναι λίγοι οι επιστήμονες που ως «ανθέλληνες» ή και «αντικομμουνιστές» δέχονται εντεινόμενες τον τελευταίο καιρό επιθέσεις από τον τύπο αλλά και από κάποιους βουλευτές με επερωτήσεις στη Βουλή ή και καταγγελίες στα ΜΜΕ.

Φυσικά βέβαια και είναι αναμφισβήτητο το δικαίωμα της κριτικής ή ακόμη και της αντιπαράθεσης στο πλαίσιο ενός επιστημονικού και/ή πολιτικού διαλόγου. Οι απόψεις των επιστημόνων δεν είναι και δεν μπορούν να θεωρηθούν θέσφατα. Οι δάσκαλοι, όποιας βαθμίδας, δεν μπορεί να βρίσκονται στο απυρόβλητο. Η επιστημονική κριτική είναι και θεμιτή και ενδεδειγμένη. Αυτό που είναι όχι μόνο αντιιδεολογικό αλλά και απαράδεκτο στις αρχές του 21ου αιώνα είναι η στοχοποίηση. Η προσπάθεια εκφοβισμού. Η δυσφήμιση κάποιων για τις επιστημονικές τους απόψεις. Γιατί σε αυτή την περίπτωση επιδιώκεται η υποταγή της έρευνας, της διδασκαλίας και των ακαδημαϊκών τοποθετήσεων σε πολιτικές και ιδεολογικές σκοπιμότητες κομμάτων και μέσων μαζικής ενημέρωσης. Γιατί με αυτό τον τρόπο η επιστήμη κινδυνεύει να γίνει μέσο χειραγώγησης. Γιατί ποιον άλλο στόχο έχουν οι αυτόκλητοι αυτοί τιμητές από την καθήλωση των επιστημόνων σε φοβικά στερεότυπα και την υπονόμευση της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών;

Και φυσικά δεν είναι τυχαίο ότι τις επιθέσεις υφίστανται κυρίως ιστορικοί. Και από εκείνους όσοι τολμούν να αμφισβητήσουν τον εθνικιστικό, φρονηματιστικό και ηθικοπλαστικό ρόλο της Ιστορίας. Γιατί αυτοί καθοδηγούν τους μαθητές ή τους φοιτητές τους στη διερεύνηση και της άλλης άποψης, της αντίπαλης εκδοχής. Γιατί υπάρχει περίπτωση, πιστοί στην επιστημονική δεοντολογία, όχι μόνο να αμφισβητούν κοινούς τόπους και στερεοτυπικές αντιλήψεις αλλά και να αφήνουν

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**
www.patakis.gr

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600,
801, 100.2665, FAX: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 122, 563 34 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, FAX: 2310.70.63.55
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ISSN 1105-4255

Βοηθ. κωδ. μηχ/σης ΕΓ 59

1 105425 500599